

ДЕМОНТАЖ ЗАХІДНОГО ПОРЯДКУ

Як Білий дім перейшов на бік Кремля

Жовтень 2026 року увійде до підручників історії як момент остаточного краху міжнародної системи безпеки, яка понад сім десятиліть утримувала світ від скочення у тотальну війну. Події останніх днів перекреслили будь-які спроби знайти раціональне виправдання дипломатичним маневрам Вашингтона.

Сполучені Штати більше не балансують між декларованою підтримкою Києва та кулуарним торгом: чинний американський президент відкинув формальні дипломатичні реверанси та відкрито став на бік держави-агресора, залишивши Україну перед лицем екзистенційної загрози.

Аналізуючи поточні події, відомий політичний оглядач Том Ніколс розглядає цей тектонічний зсув як свідоме зречення лідерства. Як пише видання *The Atlantic*, президент Сполучених Штатів остаточно перетворив Америку на союзника Російської Федерації, відмовившись від найуспішнішого оборонного союзу в історії людства. Цей крок не має нічого спільного з прагматичним розрахунком національних інтересів – він продиктований виключно приватними комплексами глави Білого дому, його патологічним пістетом перед диктаторами та роздратуванням від опору українського народу.

Така трансформація відбулася не раптово, проте її нинішній відкритий характер шокував навіть найбільш загартованих дипломатів. Якщо раніше американська допомога затримувалася через тривалі бюрократичні суперечки чи міжпартійні баталії на Капітолійському пагорбі, то зараз мова йде про пряме підігрування кремлівським планам. Американський головнокомандувач власноруч вибиває інструменти стримування агресора, публічно знецінюючи жертви тих, хто вже майже п'ять років тримає фронт проти російського неоімперіалізму.

У столицях держав Європи та в штаб-квартирі НАТО запанувала атмосфера глибокого шоку, яка дедалі більше переростає в усвідомлення фатальної реальності. Багаторічна догма про те, що Сполучені Штати за будь-яких обставин залишатимуться непохитним тилом вільного світу, розсипалася за лічені дні. Раптове перетворення лідера антикоаліції на фактичного спонсора воєнної машини Москви ставить європейських партнерів перед необхідністю негайно брати на себе непосильний тягар фінансового та мілітарного забезпечення українського спротиву.

Те, що ще донедавна вважалося сюжетом шпигунських романів часів Холодної війни або хворобливою конспірологією про «маньчжурського кандидата» в Овальному кабінеті, ста-

ло дійсністю. Якби радянські диктатори мали змогу побачити, як сучасна американська адміністрація добровільно капітулює перед спадкоємцями КДБ та принижує власну націю, вони б вирішили, що їхні плани перемоги над Америкою не були помилковими – вони просто мріяли про це занадто рано.

Пастка закону Грема та дизельна оборудка

Юридичним інструментом цієї зради став нещодавно ухвалений законодавчий акт, названий на честь покійного сенатора Ліндсі Грема – політика, який послідовно виступав за безкомпромісний тиск на Росію та її сателітів. Конгрес затвердив жорсткий пакет санкцій, спрямований проти всіх іноземних суб'єктів, які допомагають фінансувати кремлівську війну в Україні. Проте під час фінального голосування за закон у документі свідомо залишили процедурну шпарину – норму, що дозволяла главі держави на власний розсуд призупинити дію санкційних норм.

Побоювання скептиків справдилися з максимальною цинічністю. Лише за дві доби до офіційного набрання законом чинності президент скористався цим пунктом, підписавши спеціальний указ про відтермінування обмежень. Своє рішення Білий дім виправдав розмитим твердженням про те, що скасування санкцій нібито відповідає «національним інтересам Сполучених Штатів», при цьому адміністрація категорично відмовилася пояснити суспільству та законодавцям, у чому саме полягає цей таємничий інтерес.

Цей крок став логічним продовженням попередніх маневрів, зокрема скандального зняття обмежень на експорт і постачання російського дизельного пального на ринок США та інших країн. За ширмою турботи про стабілізацію цін ховався відвертий страх республіканської верхівки перед розгромом на проміжних виборах до Конгресу. Стрімке зростання вартості бензину на внутрішніх заправках було викликане військовою кампанією в Ірані, яку чинний президент ще під час виборчих перегонів 2024 року клятвено обцяв ніколи не починати.

Не маючи базового розуміння фундаментальних законів світової економіки, команда в Білому домі щиро повірила, що хаотичні сировинні домовленості з Кремлем зможуть вгамувати цінову лихоманку в Америці. На практиці ці кроки лише підживили бюджет агресора мільярдами доларів, які негайно перенаправляються на закупівлю снарядів і виробництво ударних дронів. Тим часом ціни на паливо для пересічних американців майже не змінилися, перетворивши урядовий демарш на стратегічний постріл собі в ногу.

Спроби чиновників згладити скандал виглядали відверто безпорадно. Держсекретар Марко Рубіо на брифінгах намагався запевнити пресу, що адміністрація нібито лише бере паузу на 60 днів для комплексної оцінки впливу закону Грема. Проте подібні заяви не витримують критики: у президентському указі немає жодної згадки про будь-які часові рамки, а закон залишається заблокованим на невизначений термін, демонструючи повну зневагу виконавчої влади до волі законодавчого органу.

Бунт консерваторів і правова кваліфікація державної зради

Відкритий перехід на бік Кремля викликав небувалу хвилю обурення всередині Республіканської партії, зруйнувавши традиційну партійну лояльність. Більшість представників правого табору не наважилися проковтнути настільки явну капітуляцію перед історичним ворогом. Навіть давні соратники адміністрації почали публічно відмежовуватися від курсу

Овального кабінету, визнаючи загрозу для самої ідентичності Сполучених Штатів як лідера глобальної демократії.

Сенатор Тед Круз прямо назвав урядове рішення катастрофічною помилкою, а сенаторка Дарлін Грем, яка посіла крісло свого покійного брата, відкрито виступила проти Білого дому, звинувативши команду президента в руйнуванні його політичної спадщини. Окремі спроби частини ультралояльних політиків, як-от сенатора Джеймса Ленкфорда, виправдати ці дії турботою про простих громадян, натрапили на крижану стіну осуду навіть серед власного виборчого ядра.

Значно жорсткішим виявився голос традиційної консервативної юридичної спільноти. Як зазначає колишній федеральний прокурор Енді Маккарті, чий коментар наводить консервативне видання *National Review*, Путін веде відкриту кампанію з відновлення радянської імперії зла, тоді як чинний американський президент надає йому «допомогу та розраду». Вибір саме цих слів є винятково показовим, адже формулювання «aid and comfort» запозичене безпосередньо з третьої статті Конституції США, де воно використовується як єдине юридичне визначення державної зради.

Міжнародна реакція виявилася не менш нищівною. Колишній міністр оборони Великої Британії Малкольм Ріфкінд публічно охарактеризував американського лідера як ганьбу для власного народу та людини, яка зрадила міжнародні зобов'язання. Британський урядовець прямо вказав, що брудні спроби врятувати кілька голосів перед виборами ціною поступок агресору роблять керівництво Сполучених Штатів безпосередньо відповідальним за загибель мирних українських громадян під російськими ракетами.

Утім, попри спільне міжпартійне обурення, законодавчий механізм залишається паралізованим. Аби подолати президентське право вето та змусити адміністрацію виконувати санкційні приписи, Капітолію потрібна кваліфікована більшість у дві третини голосів, зібрати яку в поляризованому парламенті наразі практично неможливо. Судова гілка влади традиційно утримується від втручання в питання національної безпеки, що дозволяє виконавчій владі утримувати країну в заручниках власних рішень.

Дипломатія кримінальних авторитетів

Щоби збагнути логіку дій нинішнього господаря Білого дому, варто відкинути класичні теорії міжнародних відносин і зазірнути в його специфічне сприйняття дійсності. Вся зовнішня політика чинної адміністрації будується не на нормах міжнародного права чи повазі до кордонів, а на поняттях кримінального світу. Президент бачить планету як сукупність територій, поділених між могутніми ватажками мафіозних угруповань, де слабші гравці підлягають безумовному пограбуванню та залякуванню.

У цій викривленій системі координат авторитарні диктатори – від Кремля до Пекіна та Пхеньяна – сприймаються як авторитетні «хрещені батьки», які заслуговують на трепетну повагу просто через факт володіння брутальною силою. Натомість демократичні союзники, обмежені законами, судами та правами людини, сприймаються американським лідером як слабкі невдахи, з якими можна не рахуватися. Його тяга до східних тиранів базується на примітивному страху слабкої людини перед тими, хто діє жорстоко, безжально та без огляду на будь-які моральні бар'єри.

Яскравою ілюстрацією цієї деградації стала публічна істерика американського президента в соціальній мережі Truth Social. Замість позиції сили лідер глобальної держави фактично виступив із принизливим проханням не злити російського автократа, аби той, бува, не образився і не пішов з-за столу переговорів. Більше того, він відкрито визнав власний шантаж, попередивши світову спільноту, що тиск на Москву може змусити Кремль активніше допомагати Ірану, з яким американські солдати просто зараз ведуть кровопролитні бої.

Цей публічний випад супроводжувався черговою порцією жовчі на адресу Володимира Зеленського. Неприязнь до

українського лідера має давнє персональне коріння, що тягнеться ще з часів першого імпічменту, коли українська влада відмовилася брати участь у кулуарних махінаціях проти опонентів республіканців. В очах Білого дому українці виглядають набридливими упертюхами, які не бажають покійно лягти під гусениці російських танків заради комфорту великих держав, порушуючи уявну гармонію між Москвою та Вашингтоном.

Ситуація погіршується повною зачисткою оборонного і зовнішньополітичного апарату США від кадрових професіоналів. Віцепрезидент Джей Ді Венс, який ще під час перших протокольних зустрічей брав участь у спробах зламати позицію Кисва, та міністр оборони Піт Гергет демонструють абсолютну готовність підтакувати будь-яким капризам першої особи. Генералітет, скутий посадовими інструкціями, безсилий перед командою політичних призначенців, які готові знехтувати глобальною безпекою заради збереження крісел у Пентагоні.

Випробування України перед обличчям нового альянсу

Реакція Кисва на ці події сповнена гіркоти та граничної тверезості. Президент Володимир Зеленський публічно заявив, що союз двох ядерних держав – Сполучених Штатів та Росії – є неймовірною катастрофою, у разі закріплення якої Україні буде надзвичайно важко втримати удар наодинці. Усвідомлення того, що найпотужніша держава світу фактично перейшла на бік агресора, вимагає від українського суспільства та військового керівництва повної перебудови стратегії виживання напередодні найважчих холодів.

Загроза полягає не лише у зупинці фінансових чи збройових пакетів із-за океану. Набагато небезпечнішими є спроби Вашингтона обмежити оборонні спроможності Сил оборони України через блокування супутникових систем наведення, розвідданих раннього попередження про пуски балістичних ракет та координації дій у повітряному просторі. Кожен крок американської адміністрації, спрямований на штучне зв'язування рук українським військовим, прямо конвертується у руйнування цивільних міст і загибель мирного населення.

За таких обставин єдиним повноцінним союзником України залишається Європейський Союз та Велика Британія. Проте європейські інституції та оборонні підприємства, які роками перебували у комфортній зоні комфорту під захистом американської військової парасольки, фізично не встигають закрити всі дефіцити в режимі реального часу. Нарощування виробництва снарядів, засобів ППО та бронетехніки на континенті триває, але цей процес вимагає місяців системної праці, тоді як російські бомбардувальники б'ють по українських трансформаторах уже сьогодні.

Перед екзистенційним вибором опинився і весь Північноатлантичний альянс. Відмова Сполучених Штатів гарантувати безпеку східноєвропейським державам означає фактичну смерть п'ятої статті Вашингтонського договору в її первісному розумінні. Країни Балтії, Польща та Скандинавія дедалі чіткіше розуміють: якщо агресор доб'ється успіху на українських чорноземах за мовчазної згоди Білого дому, наступними мішенями стануть європейські кордони, прикривати які доведеться без американських батальйонів.

Україна вкотре входить у зиму в умовах голої нерівної боротьби, де надія залишається виключно на стійкість солдата в окопі, витримку енергетиків і вітчизняні технології асиметричного удару. Союзництво Вашингтона і Москви стало найбруднішою дипломатичною зброєю сучасності, проте воно не здатне скасувати базового закону історії: жоден альянс автократів і популістів не може змусити народ відмовитися від власної свободи, коли на кону стоїть саме право на існування.

За матеріалами статті Tom Nichols «America Is Now an Ally of Russia» у виданні *The Atlantic*

20 жовтня 2026